

عنوان:
اهمیت تولید نهال و مواد تکثیری محصولات گرمسیری

سخنران:
عبدالرضا کاوند
محقق - مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

جایگاه محصولات گرمسیری در باغبانی

سطح زیر کشت ۱۲۹۰۲ هکتار

میزان تولید ۲۵۵۴۱۸ تن

جدول ۳-۱-۶۵ سطح، میزان تولید میوه های گرمسیری به تفکیک استان در سال ۱۴۰۱

استان	سطح زیر کشت (هکتار)			تعداد درختان پراکنده			میزان تولید (تن)		
	غیربارور			بارور			بارور		
	آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع
بوشهر	۱۰	۱	۱۰	۱۳۲	۱	۱۳۳	۲	۱۶	۱۲۹۸
جنوب کرمان	۱۶	۰	۱۶	۸۵	۰	۸۵	۱۷۵	۲۷۹	۵۳۷
خوزستان	۶	۰	۶	۱۱۵	۰	۱۱۵	۰	۳	۳۹۰
سیستان و بلوچستان	۶۳۸	۰	۶۳۸	۱۰۰۸۴۷	۰	۱۰۰۸۴۷	۱۰۵۶۴	۵۰۹۸۹	۲۵۲۰۹۳۵
فارس	۰.۵	۰	۰.۵	۱۵	۰	۱۵	۰	۰	۵۴
هرمزگان	۲۵۳	۰	۲۵۳	۱۰۷۰۷	۰	۱۰۷۰۷	۶۸	۲۸۳	۱۷۰۹۱۱

محصول	سطح زیر کشت												عملکرد (کیلوگرم در هکتار)	
	تعداد درختان پراکنده						میزان تولید (تن)							
	غیر بارور			بارور			غیر بارور			بارور				
آبی	دیم	جمع	آبی	دیم	جمع	بارور	غیر بارور	جمع	دیم	آبی	جمع	آبی	دیم	جمع
موز	۲۷۴/۲	۰	۲۷۴/۲	۸۱۹۴/۲۱	۰	۸۱۹۴/۲۱	۱۰۰۰	۴۰۰۰	۲۲۹۶۲۶	۰	۹۰	۲۲۹۷۱۶	۹۵۷۹/۲	۰
انبه	۳۷۴	۰	۳۷۴	۲۴۲۹/۲	۰	۲۴۲۹/۲	۶۳۶	۱۳۴۰	۲۵۳۵۱/۲	۰	۱۶۸	۲۵۵۱۹/۲	۷۱۷۷/۷۵	۰
پاپایا	۴	۰	۴	۶۲/۸	۰	۶۲/۸	۰	۰	۴۳۹	۰	۰	۴۳۹	۶۲۸۰	۰
کنار	۱۰۵	۱	۱۰۶	۱۳۸۰	۱	۱۳۸۱	۱۵۳	۵۶۰	۱۱۰۳۵	۲	۱۷/۴	۱۱۰۵۴/۴	۷۳۲۳/۴	۱۶۸۲
چیکو	۷	۰	۷	۱۳۳	۰	۱۳۳	۰	۱۳۰	۹۷۶/۱	۰	۰	۹۷۶/۱	۴۱۲۳/۶۶۷	
تمبر هندی	۰	۰	۰	۰/۰۷	۰	۰/۰۷	۰	۰	۱	۰	۰	۱	۸۵۷۱	
گواوا	۵۳	۰	۵۳	۵۷۲/۶	۰	۵۷۲/۶	۱۰	۳۵۰	۴۳۶۵/۳	۰	۳	۴۳۶۸/۳	۵۹۵۱/۶۶۷	
نارگیل	۰	۰	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۸	۰	۰	۸	۷۶۲۴	
آناناس	۰/۵	۰	۰/۵	۱	۰	۱	۰	۰	۳	۰	۰	۳	۲۵۰۰	
سایر	۲/۷	۰/۰۲	۲/۷۲	۱۰۸/۵	۰	۱۰۸/۵	۱۰	۲۲۰	۱۲۶۸	۰	۱۳	۱۲۸۱		

نهال – نهاده مهم بخش باغبانی

- تعریف. نهال ماده گیاهی که به روش رویشی تکثیر و برای احداث باغ مورد استفاده قرار می گیرد
- اصالت ژنتیکی نهال مهم است. (رقم مشخص. زود رس ، میان رس، دیررس و...)
- سلامت نهال اهمیت دارد. یعنی ممکن است توسط ویروس ها ، شبه ویروس ها ، باکتریها و غیره بیمار شود.
- نهال درختان میوه اغلب اوقات پیوندی یعنی دو ریخته ژنتیکی را به هم می آمیزند.

دارندگان مجوز تولید نهال گرمسیری

ردیف	استان	تعداد مجوز
۱	خوزستان	۷
۲	سیستان و بلوچستان	۵
۳	هرمزگان	۳
۴	کرمان	۳

دارندگان مجوز تولید نهال گرمسیری

ردیف	استان	تعداد مجوز
۱	خوزستان	۷
۲	سیستان و بلوچستان	۵
۳	هرمزگان	۳
۴	کرمان	۳

هدف اصلی یک باغدار

- ایجاد باغ میوه تجاری
- بهره برداری بهینه از منابع تولید
- پوشش هزینه ها و درآمد زایی

مشکلات اساسی باغداری

۱- تنوع و تداخل ارقام

۲- طغیان عوامل بیمارگر سیستمیک و تاثیر آنها در کاهش کمی و کیفی تولید

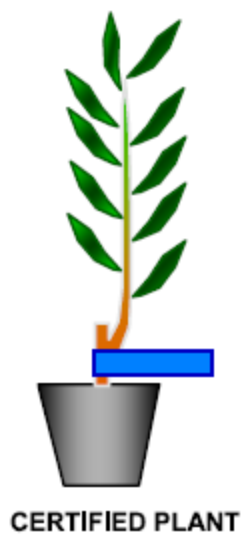
برای مواجهه با این مشکلات باغدار چکار می کند؟

تحمل ضرر

راه حل

پیشگیری

استفاده از نهال گواهی شده

گواهی نهال؟

- گواهی در تعریف : تایید مطابقت کیفیت و سلامت بذر و نهال تکثیری با استاندارد ملی (آئین نامه اجرایی قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال)

- گواهی نهال فرآیندی زیربنایی، مستمر، زمانبر، منوط به کنترل و نظارت و احراز استانداردها

- گواهی نهال برنامه ای سرزمینی (ملی)

استاندارد

- حداقل شاخص های فنی قابل قبول نهالستان و نهال در ارقام محصولات مختلف است که بر اساس مقررات تعیین می گردد. استانداردهای کمی و کیفی

کمی : تعداد ریشه فرعی ، ارتفاع پیوند از سطح خاک ، قطر ساقه ، ارتفاع و...

کیفی: نوع پایه ، عوامل بیمارگر ویروسی، و... ویژه هر طبقه نهال

Cucumber mosaic virus, Fusarium oxysporum موز

Verticillium alba atrum, Verticillium dahlia انبه

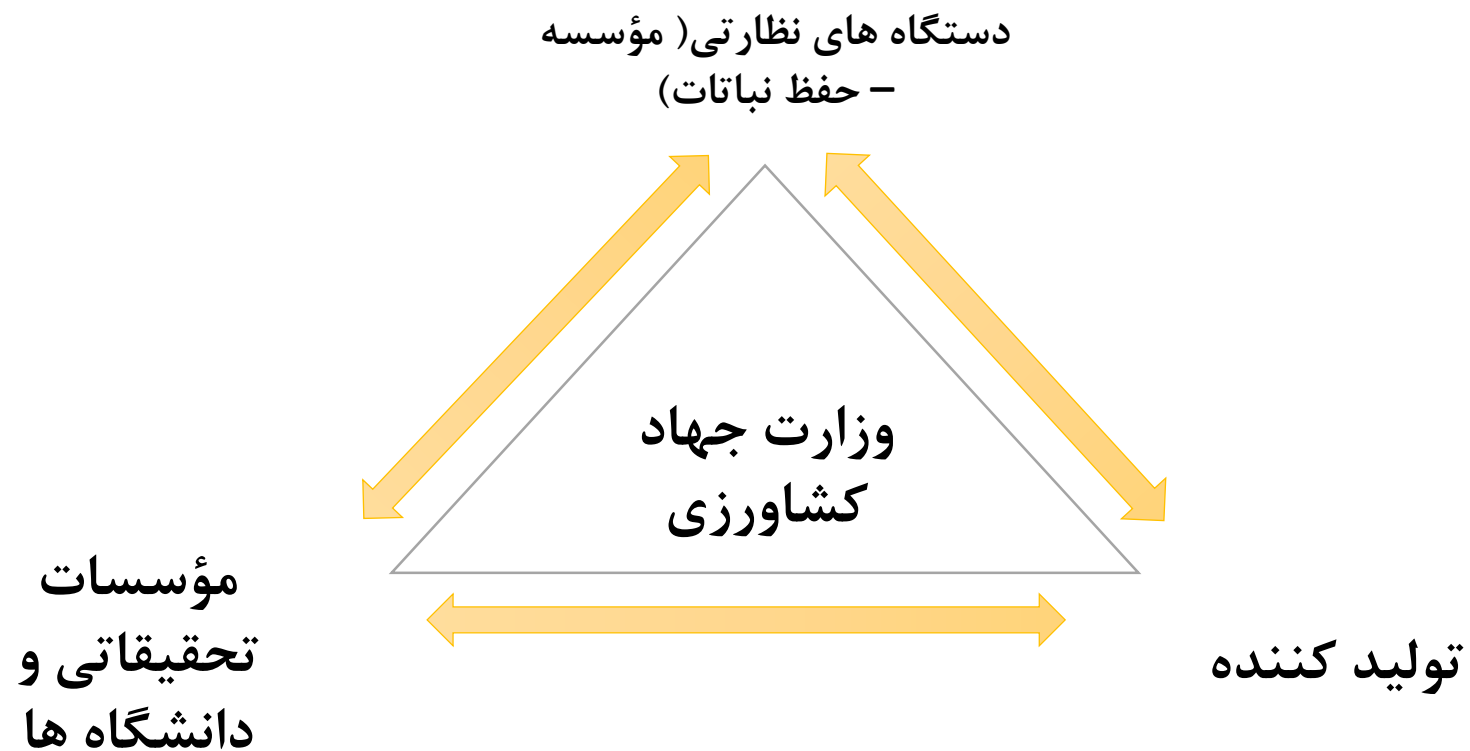
Papaya droopy necrosis virus(PDNV), papaya ring spot virus(PRSV) پاپایا

گواهی نهال – اسناد بالادستی

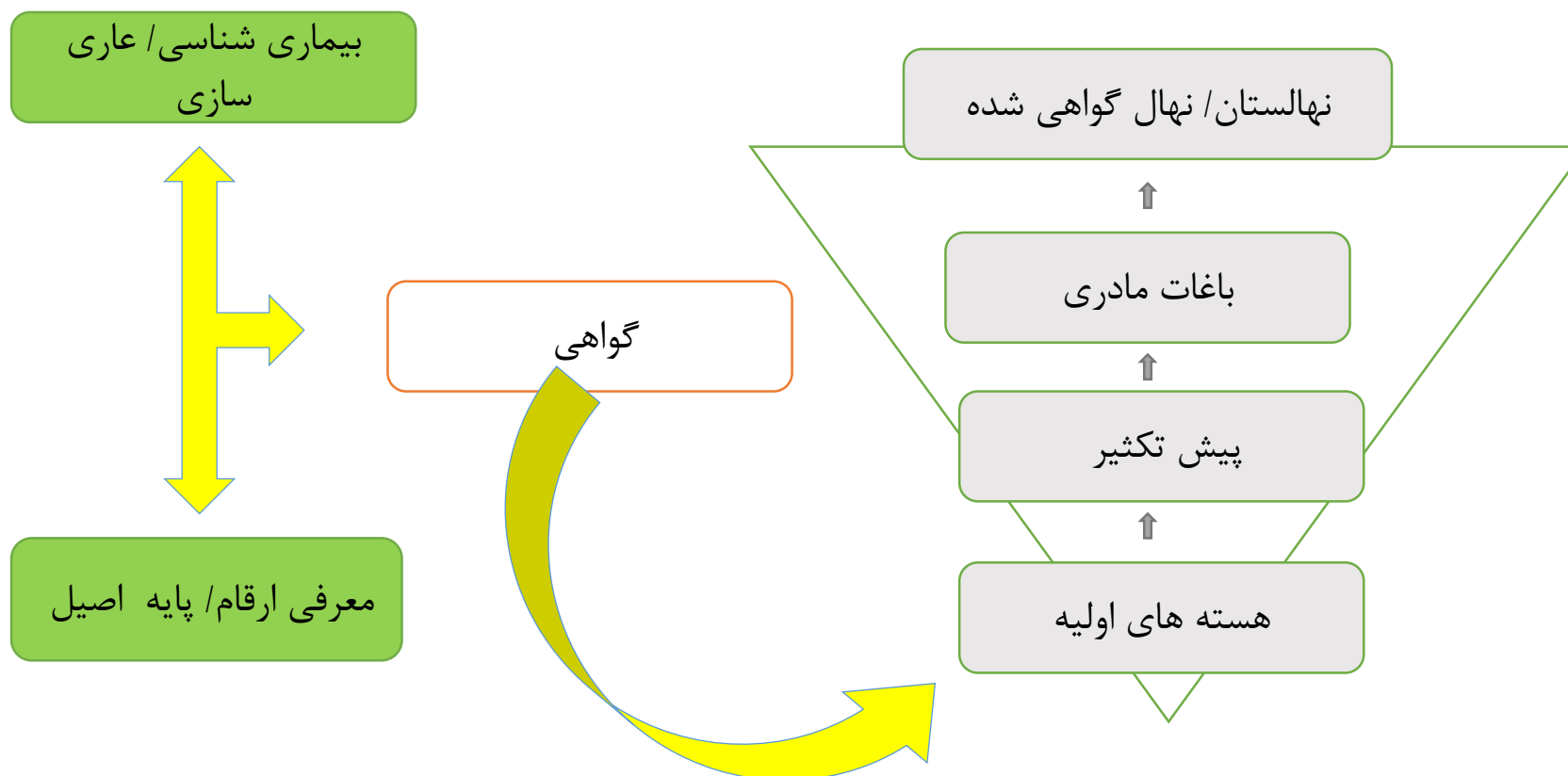
○ ۱- قانون ثبت ارقام گیاهی و کنترل و گواهی بذر و نهال مصوب
۱۳۸۲

○ ۲- قانون حفظ نباتات کشور (مصوب ۱۳۴۶)

ارکان گواهی نهال

زنجیره تولید نهال گواهی شده

هسته اولیه (ایجاد و نگهداری)

هسته های اولیه

نگهداری در شرایط کنترل شده
Insect proof screen house

مسئول: اصلاحگر

هسته اولیه (Primary source -Pre Basic)

- ماده گیاهی عاری از ویروس با منشأ ژنتیکی مشخص
- ارائه توسط اصلاحگر
- تعداد، محدود و نگهداری تحت نظر
- اصلاحگر در شرایط غیر قابل نفوذ به حشره (درون اسکرین هاوس)

پیش تکثیر (تکثیر اولیه)

پیش تکثیر (Basic)

- نهال هایی که از تکثیر رویشی مواد اولیه -توسط اصلاحگر در شرایط کنترل شده که امکان آلودگی مجدد نباشد -تنها از لحاظ تعداد با مواد اولیه تفاوت دارند.

Basic

پایه / رقم تجاری
در شرایط کنترل شده

مسئول مؤسسات دولتی / خصوصی

باغ مادری

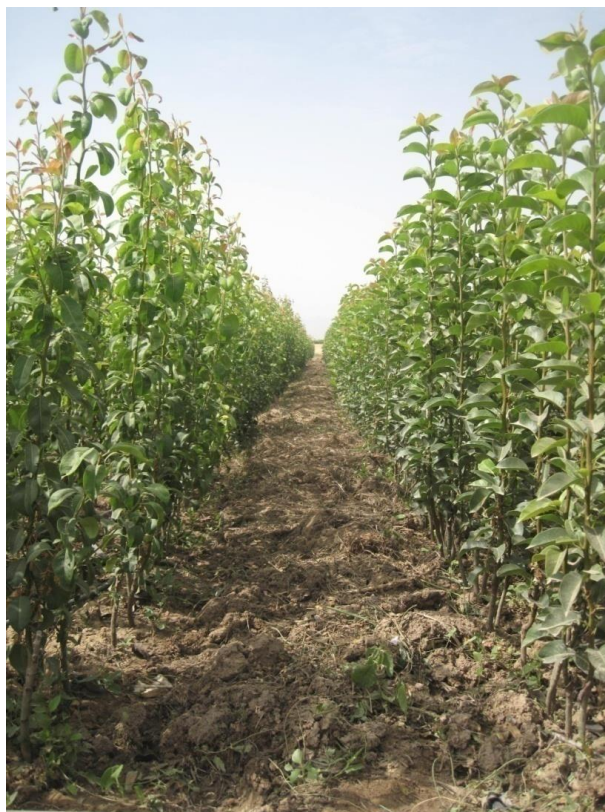
■ باغ مادری (Mother block)

- باغی که با استفاده از نهالهای مرحله پیش تکثیر
- در شرایط کاملاً ایزوله
- در زمینه عاری از نماتد
- کنترل و نظارت باغ مادری دوره ای توسط نماینده مؤسسه گواهی کننده

مسئول: بخش خصوصی

نهالستان

○ نهال گواهی شده (Certified plant)

- نهالی که با استفاده از مواد
عاری از ویروس در نهالستانها
تحت شرایط مناسب تولید
- گواهی تایید اصالت و سلامت
از مؤسسه گواهی کننده
دریافت نماید.

مسئول: بخش خصوصی

فرآیند گواهی نهال

